

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționara *Caraiani Tatiana*, prin care se solicită casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 10 februarie 2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 23 decembrie 2014, a fost admisă cererea petiționarei Caraiani T., cu dispunerea casării ordonanței procurorului r-lui Taraclia din 15 octombrie 2014 privind refuzul în pornirea procedurii de revizuire, în baza cererii lui Caraiani T., a cauzei penale privindu-l pe Gargalîc N. condamnat în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și a¹) Cod penal, ca neîntemeiată.

Totodată, s-a dispus ca procurorul să înceapă verificarea circumstanțelor din cererea depusă de Caraiani T.

2. Încheierea a fost atacată cu recurs de către acuzatorul de stat, prin care s-a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri de respingere a cererii lui Caraiani T., ca fiind neîntemeiată, invocîndu-se că încheierea nominalizată este ilegală, iar careva temeieri de inițiere a procedurii de revizuire în cauza penală privindu-l pe Gargalîc N. nu sunt.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 februarie 2015, a fost admis recursul declarat de procuror, a fost casată integral încheierea Judecătoriei Taraclia din 23 decembrie 2014, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit căreia plîngerea lui Caraiani T. împotriva ordonanței de refuz în deschiderea procedurii de revizuire a cauzei penale privindu-l pe Gargalîc N. condamnat în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și a¹) Cod penal, a fost respinsă, iar hotărîrea respectivă este irevocabilă.

4. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de recurs a menționat că, potrivit art. 460 alin. (7) Cod de procedură penală, dacă lipsesc temeierile prevăzute la art. 458, procurorul emite o ordonanță de refuz în deschiderea procedurii de revizuire, ordonanță care este susceptibilă de a fi atacată în modul prevăzut la art. 313 Cod de procedură penală.

În acest context, instanța de recurs a conchis că, prima instanță la adoptarea încheierii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cererii. Or, din materialele dosarului s-a constatat că prin sentința Judecătoriei Taraclia din 31 octombrie 2013 Gargalîc N. a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin. (3) lit. a), a¹) Cod penal, la 12 ani închisoare.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 22 aprilie 2014, s-a respins apelul declarat de inculpat și s-a menținut sentința atacată, fără careva modificări.

În cererea sa, Caraiani T. a invocat ca motiv de revizuire a sentinței de condamnare în privința lui Gargalîc N. faptul că la urmărirea penală și în instanța de judecată, ea, partea vătămată Caraiani T., a dat declarații false referitor la săvârșirea de către tatăl său vitreg Gargalîc N. a acțiunilor cu caracter sexual asupra sa.

În conformitate cu art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decît cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat.

Fiind o cale extraordinară de atac, revizuirea poate privi exclusiv hotărârile determinate de art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală și numai pentru cauzele prevăzute de art. 458 alin. (3) din același cod, singurele apte a provoca o reexaminare în fapt a cauzei penale. Cum, pe calea revizuirii nu se poate efectua o prelungire a probatoriului, a constatat că motivele invocate de partea vătămată nu se înscriu în nici unul din cazurile de revizuire prevăzute în art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală.

Nu pot fi considerate prin ele însele ca „*circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii*”, revenirile sau retractările asupra unor declarații anterioare făcute cu ocazia judecării cauzei de către partea vătămată, avînd în vedere poziția procesuală și forța probantă a depozițiilor acestei persoane, ulterior rămase definitive, a unei hotărîri judecătorești.

Astfel, în cadrul examinării dosarului penal de învinuire a lui Gargalîc N., partea vătămată Caraiani T. a depus o cerere privind denunțul fals pe inculpatul Gargalîc N. privitor la comiterea acțiunilor ilegale asupra sa, însă cererea respectivă a fost critic apreciată de instanțe și nu a fost reținută ca probă. Prin urmare, instanțele de judecată deja s-au pronunțat asupra acestei circumstanțe, de care au avut cunoștință la data emiterii hotărîrii, iar reieșind din acestea procurorul întemeiat a emis ordonanța de refuz în deschiderea procedurii de revizuire.

5. La 30 martie 2015, petiționara Caraiani T. a declarat recurs în anulare, prin care solicită casarea deciziei instanței de recurs, cu menținerea în vigoare a încheierii Judecătoriei Taraclia, invocînd că instanța ierarhic inferioară a admis la judecarea

prezentei cauze o eroare gravă de drept, care, în consecință, a afectat soluția adoptată în cauză.

În esență, recurența critică soluția adoptată de instanța de recurs, dat fiind că prezenta cauză a fost judecată în aceeași componență de judecători ca și cauza penală de învinuire a lui Gargalic N., în particular de judecătorii: Vavrin G., Dimitriadi T. și Dănăilă I., ceea ce, în opinia recurente, constituie o încălcare gravă de drept, care duce nemijlocit la casarea hotărârii atacate, ca fiind una ilegală și pronunțată cu încălcarea art. 6 din Convenția Europeană, care garantează dreptul la un proces echitabil.

În drept, recurența specifică că își întemeiază recursul în anulare declarat pe prevederile art. 33, 452-455 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.66 din 05 aprilie 2012, în vigoare din 27 octombrie 2012, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct.2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Însă, art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii sus-menționate, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres, că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Din materialele dosarului, se constată că chestiunea care a fost examinată de către instanța de fond și, ulterior de către instanța de recurs, se referă la cele reglementate de art. 313, 458-460 Cod de procedură penală, ce țin de soluționarea cererilor împotriva refuzului în deschiderea procedurii de revizuire.

Potrivit art. 460 alin. (7) Cod de procedură penală, dacă lipsesc temeiurile prevăzute la art. 458, procurorul emite o ordonanță de refuz în deschiderea procedurii de revizuire, ordonanță care este susceptibilă de a fi atacată în modul prevăzut la art. 313 Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării și care se judecă

conform prevederilor titlului II capitolul IV secțiunea a 2-a §2 din Partea specială a Codului de procedură penală.

În speță, această cale de verificare a legalității hotărîrii judecătorești a fost exercitată prin contestarea cu recurs a încheierii Judecătoriei Taraclia din 23 decembrie 2014, de către acuzatorul de stat. Potrivit deciziei instanței de recurs, Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul la 10 februarie 2015, a constatat că soluția adoptată de instanța de fond este ilegală și neîntemeiată, urmînd a fi casată, cu respingerea cererii lui Caraiani T.

Drept urmare, conform art. 466 alin. (2) pct. 6) și alin. (5) Cod de procedură penală hotărîrea instanței de recurs a devenit definitivă și irevocabilă, la data cînd a fost pronunțată, adică la 10 februarie 2015.

O atare interpretare dă posibilitatea să statuăm că, după examinarea recursului de către instanța de recurs, căile de atac a unei hotărîri judecătorești pe o chestiune de verificare a legalității actelor sau acțiunilor organelor de urmărire penală au fost epuizate, iar în consecință, o asemenea hotărîre nu cade sub incidența hotărîrilor judecătorești irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, care sunt pasibile de a fi atacate cu recurs în anulare.

Excluderea de către legiuitor a căilor extraordinare de atac în această materie, este justificată de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 313 Cod de procedură penală, astfel legiuitorul urmărind să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărîri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar a unei instanțe ierarhic superioare asupra încheierilor judecătorești.

Principiul irevocabilității hotărîrii judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

În aceeași ordine de idei, amintim că procedura de atac a hotărîrilor judecătorești irevocabile cu recurs în anulare este reglementată de art. 452 Cod de procedură penală.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Împotriva încheierilor judecătorești prin care s-au soluționat alte chestiuni decît vinovăția și condamnarea persoanei, aceasta este irevocabilă și nu este pasibilă de a fi atacată cu recurs în anulare, ceea ce este prevăzut de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare, iar recursul în anulare declarat de Caraiani T. este inadmisibil, deoarece o atare hotărîre nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare.

7. Pentru aceste considerente, în conformitate cu prevederile art. 456, art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționara *Caraiani Tatiana* împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 10 februarie 2015, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 18 iunie 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru